Nota voor Burgemeester en Wethouders

Bestuursorgaan	: Burgemeester en Wethouders
Onderwerp	: Controleplan Jeugdwet Deventer
Portefeuillehouder	: Wethouder Van Wijk
Notanummer	: 2026-793
Datum B&W-vergadering	: 14-10-2026
Team	: Team Beleid Jeugd, Onderwijs en Ondersteuning
Programma	: 09 - Jeugd en onderwijs

Parafen voor akkoord nota :
- 06-10-2026: Wethouder
- 06-10-2026: Teamleider

Parafen voor agendering :
- 06-10-2026: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Bijlagen bij deze nota : 2026 10 06 controleplan jeugdwet Deventer concept-W11VDIPC4104 (1).docx

Datum definitieve akkoord : 14-10-2026

Besluit
Het Controle plan Jeugdwet Deventer vast te stellen

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Op grond van artikel 6b.3 van de Regeling Jeugdwet zijn gemeenten verplicht om op basis van een algemene risicoanalyse een algemeen controleplan vast te stellen waarin beschreven is op welke wijze materiële controles en controles op fraude bij jeugdhulpaanbieders plaatsvinden.

De gemeente Deventer werkt en beschikt geruime tijd over een dergelijk controleplan. Dit plan is opgesteld met gebruikmaking van goede voorbeelden uit de regio. De medewerkers, toezichthouders, die belast zijn met het uitvoeren van materiële controles en fraudebestrijding werken al langere tijd overeenkomstig de in het controle plan beschreven werkwijze.

Recent is geconstateerd dat het controleplan wel in de praktijk wordt toegepast, maar dat het plan niet formeel door uw college is vastgesteld. Hiermee is sprake van een administratieve omissie.

Beoogd maatschappelijk resultaat
Het controleplan is formeel vastgesteld. Deze vaststelling heeft uitsluitende tot doel om de bestaande uitvoeringspraktijk in overeenstemming te brengen met de formele vereisten vanuit de Jeugdwet en de Regeling Jeugdwet.

Kader
Jeugdwet en Regeling Jeugdwet

Betrokken partijen en participatie
n.v.t.

Argumenten voor en tegen

Argumenten voor:

- Met het controle-plan Jeugdwet Deventer wordt voldaan aan wettelijke verplichtingen. In de Jeugdwet is als vereiste opgenomen dat gemeenten beschikken over een vastgesteld algemeen controle-plan voor materiële controle en fraudebestrijding
- Formaliseren van de bestaande uitvoeringspraktijk
- Geen wijziging van beleid of uitvoering
  De voorgestelde vaststelling van het controle-plan leidt niet tot nieuwe werkzaamheden, bevoegdheden of financiële consequenties, maar formaliseert de reeds bestaande werkwijze.

Argumenten tegen:

Er zijn geen argumenten tegen vaststelling van het controleplan. Vaststelling is noodzakelijk om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit de Jeugdwet.

Financiële consequenties en dekking
Geen.

Openbaarmaking en communicatie
Het besluit wordt openbaar gemaakt.

Aanpak en uitvoering

Het vaststellen van het controle-plan betreft het herstel van een procedurele omissie. De uitvoering van materiële controles en fraudebestrijding heeft gedurende de afgelopen periode plaatsgevonden conform de werkwijze zoals beschreven in het controle-plan. En zal ook op dezelfde voet worden voortgezet.

Controleplan Jeugdwet Deventer dd 2026 10 06

Intitulé
Controleplan Jeugdwet Deventer

1 INLEIDING

De gemeente Deventer wil dat de inwoners gebruik kunnen maken van zorg, die zowel van goede kwaliteit als betaalbaar is. Samen - en hiermee wordt bedoeld: aanbieders, cliënten en gemeenten - hebben we de taak om te zorgen dat:

- Alleen diegene zorg ontvangt die ook zorg nodig heeft.
- De juiste hoeveelheid zorg wordt ingezet (niet teveel en ook niet te weinig).
- Passende zorg wordt ingezet (niet te licht en niet te zwaar).
- De ingezette zorg goed kan worden verantwoord.
- Alleen rechtmatige, passende en doelmatige zorg wordt vergoed.

Om die juiste zorg te organiseren is er controle nodig op de kwaliteit en de rechtmatigheid van de geleverde zorg. In dit controleplan wordt ingegaan op:

- Welke wettelijke kaders gelden voor de controle op rechtmatigheid voor de jeugdzorg.
- Hoe het controleproces georganiseerd is.
- Welke controles en onderzoeken we (kunnen) uitvoeren.
- Welke stappen we na controle of onderzoek (kunnen) nemen.

Opbouw controleplan
Het eerste hoofdstuk is de inleiding en gaat over hoe de jeugdzorg nu georganiseerd is en welke taken de gemeente zelf uitvoert en welke door de toezichthouders worden opgepakt. In hoofdstuk twee worden de wettelijke kaders uitgelegd. Hoofdstuk drie beschrijft de verschillende soorten controles en in het vierde hoofdstuk schetsen we schematisch de wijze waarop het controleproces wordt uitgevoerd.

1.1 JEUGDZORG IN NEDERLAND

In dit controleplan leggen we vast hoe Deventer invulling geeft aan het toezicht op rechtmatigheid van jeugdzorg. Het doel van dit plan is om duidelijkheid te geven over taakverdeling en taakomschrijving van de verschillende afdelingen die een taak hebben in het controleproces. Het is een complex proces waarbij de afbakening van de gemeentelijke taken en die van de onafhankelijke toezichthouders nader uitgewerkt wordt. Hier is behoefte aan omdat de aanpak van controle niet alleen uit ‘harde’ controlemiddelen bestaat, maar juist ook uit de combinatie van goed overleg en begrip tussen aanbieders en de gemeente(n)/toezichthouders en de harde eisen die wettelijk en/of contractueel zijn vastgelegd.

Belangrijk is ook om op te merken dat de ontwikkelingen in het sociaal domein niet stilstaan. Landelijk, regionaal en gemeentelijk blijven vernieuwingen en ontwikkelingen doorlopend plaatsvinden waardoor dit plan bijgesteld zal worden indien nodig.

Dit plan richt zich specifiek op aanbieders die jeugdzorg aanbieden vanuit contractafspraken of PGB. Iedere euro die in de jeugdzorg niet aan de betreffende zorg wordt besteed is niet goed. We spreken van zorgfraude als er sprake is van opzettelijk en onrechtmatig handelen met als doel financieel gewin (zelf of anderen). Zorgfraude gaat ten koste van juist die groep die het hard nodig heeft. “Veel fraude zit met name in het inleveren op kwalitatief goede zorg. Dat betekent dat ongeschoold personeel wordt ingezet, niet aan individuele doelen wordt gewerkt en cliënten niet het juiste aantal uren zorg krijgen”, stelde de Vereniging van Nederlands Gemeenten (VNG) al in 2015 in een onderzoeksrapport.[1]

Gemeenten krijgen al doende, meer informatie over frauderisico’s en fraudegevallen in het hele sociale domein, zoals bijvoorbeeld in bijstandsuitkeringen.

Daarmee vergeleken heeft zorgfraude vaak een (meer) georganiseerd karakter. Bovendien is deze fraude lastiger vast te stellen en ligt de fraude voornamelijk in handen van malafide ondernemingen. Dit georganiseerde karakter vraagt om andere vaardigheden en kennis (o.a. afwijkende patronen in geldstromen ontdekken en achtergrondonderzoek naar personen en rechtspersonen) dan doorgaans aanwezig zijn binnen gemeentelijke afdelingen.[2]

Het is daarom belangrijk dat gemeenten fraude kunnen herkennen, indammen en voorkomen. Enkele belangrijke bepalingen in de Jeugdwet[3] en Awb[4]:

- De gemeente is verantwoordelijk voor het rechtmatigheidsonderzoek.
- Het kwaliteitstoezicht wordt verricht door de IGJ. Gemeenten hebben een signalerende rol hierin.
- De gemeente stelt regels op over het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik.
- De gemeente zorgt ervoor dat de door aanbieders ingediende declaraties voor betaling worden gecontroleerd.
- Algemene toezichtsbevoegdheden (rechtmatigheid) uit de Awb en specifieke controlebevoegdheden uit de Regeling Jeugdwet staan juridisch los van elkaar.
- Degene die controlebevoegdheden uitvoert hoeft geen toezichtsbevoegdheden te hebben maar moet voldoende deskundig zijn om dit te doen (Art. 1 Regeling Jeugdwet en de paragrafen 6a en 6b Regeling Jeugdwet voor de specifieke controlebevoegdheden).[5]

1.2 TAKEN GEMEENTEN EN ROL ONAFHANKELIJKHEID TOEZICHTHOUDERS

Het controleplan geeft duidelijkheid over een efficiënt en doelmatig controleproces. De gemeente heeft het contractbeheer en contractmanagement bij de RSJ IJsselland geregeld. Voor een goede uitvoering van controleprocessen moeten de taken en rollen vanuit de verschillende functies binnen gemeenten en van de onafhankelijk toezichthouders helder geformuleerd zijn. Daardoor wordt duidelijk wat de verantwoordelijkheid van de individuele gemeente is en waar de onafhankelijk toezichthouders zich mee bezig houden.

Contractbeheer en contractmanagement

Onder contractbeheer verstaan we het (administratieve) proces van het beheren van contracten (de juiste informatie op het juiste tijdstip op de juiste plaats). Contractmanagement is het proces van vastleggen en beheren - op basis van verkregen informatie - van getekende contracten en wijzigingen hierop. Contractmanagers bewaken dat alle partijen voldoen aan hun verplichtingen van het contract dat zij samen, binnen de raamovereenkomst, opstellen. Zij hebben als taak het monitoren van de contracten, het voeren van beoordelingsgesprekken en waar nodig de contracten bij te stellen. Een raamovereenkomst is een schriftelijke overeenkomst waarin afspraken gemaakt worden over aan te besteden diensten met aanbieders, met als doel het plaatsen van meerdere toekomstige opdrachten. De gemeente Deventer heeft het contractbeheer en het contractmanagement ten behoeve van jeugdzorg in Deventer belegd bij de RSJ IJsselland.

Toezicht op rechtmatigheid Jeugdwet

De Regeling Jeugdwet stelt dat iedere gemeente verantwoordelijk is voor het doen van de materiële controle. De toezichthouders hebben de taak om onafhankelijk - binnen hun wettelijke mandaat – onderzoek te doen naar de rechtmatigheid van jeugdzorgaanbieders. Zij zien toe dat organisaties de wet- en regelgeving naleven. Dit doen toezichthouders door proactief en reactief onderzoek te doen op basis van één of meerdere signalen die binnenkomen vanuit de gemeente of daarbuiten. Signalen kunnen komen uit:

- de gemeente: inkopers ,klachtencoördinatoren en overige afdelingen;
- collega gemeente of VNG;
- de inspectie (IGJ) of Wmo-toezichthouder;
- burgers, zorgaanbieders, cliëntraden of andere stakeholders;
- via data-analyses, benchmarking en andere informatie;
- risicoanalyses vanuit contract/raamovereenkomsten en het inkoopprogramma;
- uitkomsten van eigen onderzoeken en eerder uitgevoerde controles;
- Contractmanagers RSJ IJsselland.

Toezichthouders maken op basis van hun expertise - onpartijdig, ongekleurd en feitelijk - afwegingen, nemen beslissingen en kunnen interventies doen over de rechtmatigheid van de zorg. Vervolgens rapporteren en communiceren zij de uitkomsten richting de betrokken aanbieder en de gemeentelijke

opdrachtgever. Een onafhankelijke toezichthouder heeft expertise, is professioneel, transparant en onbevooroordeeld, integer, kritisch en heeft een maatschappelijke antenne. Daardoor is de toezichthouder voorspelbaar en navolgbaar.[6]

2 WETTELIJK KADER

2.1 WET- EN REGELGEVING

Gemeenten zijn wettelijk gezien verantwoordelijk voor het toezicht op de rechtmatige uitvoering van de Jeugdwet. Daarbij zijn een aantal wetten en regels relevant:

- Jeugdwet (Jw)
- Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- Regeling Jeugdwet (Rjw);
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG);
- Uitvoeringsregel Algemene verordening gegevensbescherming (UAVG);
- Lokale verordening;
- Nadere regeling Sociaal Domein;
- Overeenkomst tussen RSJ IJsselland en zorgaanbieders.

Zorg kan op twee manieren worden geleverd, via zorg in natura (ZiN) of een persoonsgebonden budget (Pgb).

- Bij ZiN wordt de ondersteuning geleverd door een zorgaanbieder[7] waarmee de gemeente een contract/subsidieregeling heeft afgesloten. Indien maatwerk nodig is, buiten de raamovereenkomst om, is dat bij een niet-gecontracteerde aanbieder. Een aanbieder kan onderaannemer zijn bij een gecontracteerde aanbieder.
- Met een Pgb kan een inwoner zelf zorg, hulpmiddelen of woningaanpassing inkopen. Met een Pgb kan een inwoner zorg inkopen die wordt verleend door een professionele zorgaanbieder of door personen uit zijn of haar sociale netwerk.

2.2 WETTELIJKE VERANTWOORDELIJKHEDEN TOEZICHT[8]

Jeugd	**Gemeente**	**IGJ**
Gecontracteerde aanbieders: ZIN / raamovereenkomst (ROVK)		
- kwaliteit		x
- rechtmatigheid	x	
Niet regionaal gecontracteerde aanbieders		
- kwaliteit		x
- rechtmatigheid	x	
PGB		
- kwaliteit		x

- rechtmatigheid	x	
Onderaannemers		
- kwaliteit		x
- rechtmatigheid Gecontracteerd	x	
- rechtmatigheid Niet-gecontracteerd	x	

Dit controleplan is van toepassing op de Jeugdwet. De Jeugdwet kent niet[9] de verplichting dat het college toezichthoudende ambtenaren moet aanwijzen die toezicht houden op het naleven van de wet.

2.3 PERSOONSGEGEVENS

Bij alle vormen van controle is er sprake van het gebruik van persoonsgegevens van de cliënt. Op de factuur worden naam en Burgerservicenummer (BSN) van een cliënt vermeld. De Wet bescherming persoonsgegevens maakt onderscheid tussen gewone persoonsgegevens en bijzondere persoonsgegevens. Gewone persoonsgegevens zoals naam, adres en BSN geven informatie waarmee je de identiteit van een persoon kunt achterhalen.

Bijzondere persoonsgegevens gaan over de persoonlijke levenssfeer van de cliënt. Voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens geldt een strenger regime dan voor gewone persoonsgegevens. Voorbeelden van bijzondere persoonsgegevens zijn godsdienst of levensovertuiging en medische gegevens.

Cliëntdossier inzien

In de Regeling Jeugdwet[10] zijn bepalingen opgenomen over de uitwisseling en verwerking van persoonsgegevens bij declaraties en facturen en bij het controleren daarvan. Daarnaast is er ook de mogelijkheid opgenomen om een materiële controle uit te voeren door gemeenten. Ook is er een bepaling waarin staat welke personen geautoriseerd zijn om deze gegevens in te zien. Dit is afhankelijk van het type hulp, welke voorwaarden de gemeenten moeten hanteren.

Alleen als het echt nodig is kan de gemeente een medisch dossier inzien. Dit mag pas in de fase van detailcontrole (zie 3.4.). Is er sprake van een detailcontrole met inzage in het medisch dossier, dan gebeurt dit onder verantwoordelijkheid van een geautoriseerd persoon. Deze persoon mag het medisch dossier inzien. Bij de jeugd-ggz moet de detailcontrole uitgevoerd worden door of onder verantwoordelijkheid van een persoon op wie het medisch beroepsgeheim van toepassing is (arts, verpleegkundige, psychotherapeut etc.). Bij andere vormen van jeugdhulp (niet-ggz) zoals preventie, jeugdreclassering of een kinderbeschermingsmaatregel moet de detailcontrole uitgevoerd worden door of onder verantwoordelijkheid van iemand op wie het medisch beroepsgeheim van toepassing is.[11] [12]

De gemeente Deventer stelt voor de detailcontroles met inzage in het medisch dossier speciaal hiervoor aangewezen personen aan op wie het medisch beroepsgeheim van toepassing is, bijvoorbeeld een BIG en/of SKJ geregistreerde externe functionaris[13]. Deze externe persoon heeft in de taakomschrijving vastgestelde bepalingen omtrent de wettelijke grondslag en het gemeentelijke mandaat.

2.4 RECHTSBEGINSELEN

Rechtsbeginselen geven richting aan het handelen van alle medewerkers en maken bovendien duidelijk wat aanbieders van deze medewerkers kunnen verwachten.

1. Legaliteitsbeginsel. Het handelen door de interne controleur of de onafhankelijk toezichthouder moet altijd een wettelijke basis hebben.

2. Proportionaliteitsbeginsel. De ingezette middelen door de interne controleur of de onafhankelijk toezichthouder moeten in verhouding staan ten opzichte van het daarbij beoogde doel.

3. Doelmatigheidsbeginsel. Met de ingezette middelen moet het beoogde doel daadwerkelijk bereikt kunnen worden.

4. Subsidiariteitsbeginsel. Uit alle mogelijkheden om het doel te bereiken moet het minst verregaande en ingrijpende middel gekozen worden.

3 CONTROLEPROCES JEUGD

3.1 INLEIDING

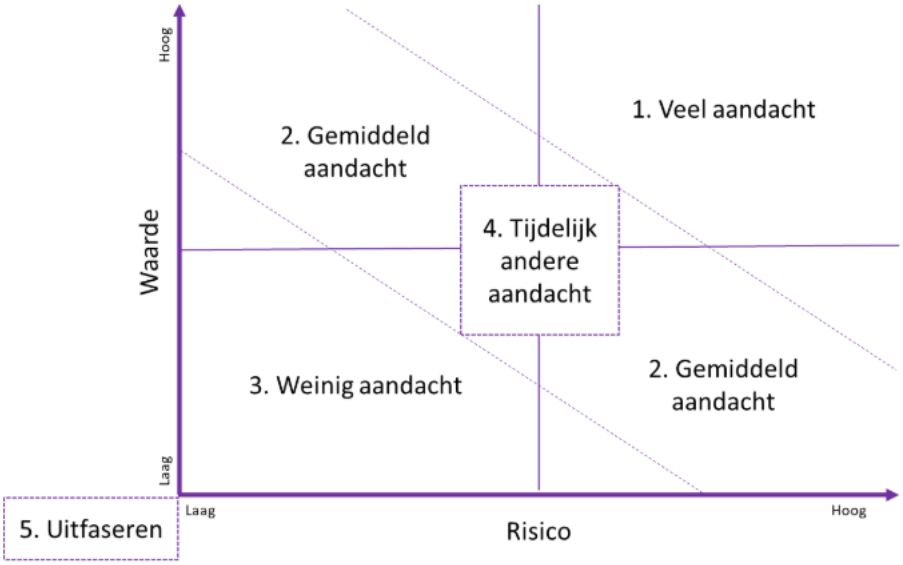
Gemeenten financieren de zorg voor jeugdigen. Om deze gedeclareerde zorg zo efficiënt mogelijk te controleren op doelmatigheid en rechtmatigheid wordt er elk jaar door de gemeente Deventer in het vierde kwartaal (Q4) afgestemd waar de toezichthouders zich het volgende jaar op richten.

3.1.1 Classificatiemodel RSJ IJsselland

RSJ IJsselland hanteert een classificatiemodel voor contractmanagement. Deze classificering helpt het RSJ IJsselland om de contracten effectief te beheren en te optimaliseren. Het classificatiemodel wordt gebruikt om jeugdhulpaanbieders in verschillende categorieën in te delen, wat vervolgens bepaalt hoe contractmanagement wordt ingezet. RSJ classificeert aan de hand van waarde en risico:

Waarde:
- Aantal jeugdigen met jeugdzorg bij de aanbieder afgelopen jaar als percentage van het totaal aantal jeugdigen met jeugdzorg binnen de gemeente (objectief);
- Omzet van de aanbieder afgelopen jaar als percentage van de totale omzet van alle aanbieders binnen de gemeente (objectief);
- Transformatie invloed: De mate waarin de aanbieder een positieve bijdrage levert aan de transformatiedoelen. Deze doelen zijn: normaliseren, ambulantiseren, meer kleinschalig gezinsgericht wonen (KGW) en 0-uithuisplaatsingen.

Risico:
- Naleving: Het risico op het niet naleven van de contractafspraken op de aspecten kwaliteit, continuïteit, kosten en werkafspraken;
- Relatie: De complexiteit van de relatie, welke o.a. wordt bepaald door de organisatie-inrichting, communicatiestijl, bereidheid tot samenwerken en (politieke) invloed;
- Uniek aanbod: De mate waarin de dienstverlening van de aanbieder uniek en moeilijk te vervangen is. Bijvoorbeeld door de schaarse zorgvorm, het partnerschap, signatuur of de (lokale) verwevenheid.

Figuur 1 - Classificatiemodel

Het classificatiemodel verdeelt jeugdhulpaanbieders in een van de vijf klassen. Een classificatie is geen statisch gegeven. Jaarlijks bekijkt CM per aanbieder of de classificatie nog passend is. Ook gedurende het jaar kan er aanleiding zijn om de classificatie van een aanbieder aan te passen, bijvoorbeeld bij structurele problemen of faillissement van een aanbieder.

1. **Veel aandacht (strategisch)**
   Aanbieders die (in staat zijn om) veel waarde toe te voegen en een hoog risico met zich meebrengen. Doorgaans partijen met veel invloed en veel cliënten binnen één of meerdere gemeenten. Deze aanbieders zijn van strategische waarde.

2. **Gemiddeld aandacht (alert)**
   Aanbieders die veel waarde toevoegen of veel risico meebrengen. Voor deze aanbieders dienen we constant aandacht te hebben.

3. **Weinig aandacht (passief)**
   Aanbieders die beperkt waarde toevoegen en ook een beperkt risico hebben. Hier willen we vanuit contractmanagement aandacht minimaliseren. Voornamelijk ‘geen last van hebben’. Mogelijke groepsbenadering, bundelen aanbieders.

4. **Tijdelijk andere aandacht (uitzondering)**
   Hier spelen omstandigheden waardoor een aanbieder tijdelijk meer of speciale aandacht vraagt. Na het ‘oplossen’ van de omstandigheden zal de aanbieder weer terugvallen in zijn gebruikelijke categorie.

5. **Uitfaseren**
   Aanbieders die geen waarde toevoegen of ondermaats presteren, waar we regionaal contractueel of lokaal qua toewijzingen afscheid van willen nemen via het actief inzetten van de beheersmaatregelen.

Uitwerking regimes
De indeling van de categorie bepaalt vervolgens op welke onderwerpen en in welke mate contractmanagement stuurt. Dit is in detail uitgewerkt in figuur 2.

Contractmanagement element	1. Veel aandacht (strategisch)	2. Gemiddeld aandacht (alert)	3. Weinig aandacht (passief)	4. Tijdelijk speciale aandacht (uitzondering)	5. Uitfaseren
1. Contractdoelstellingen en bewaking	V	V	V	Afhankelijk van de casus op welke contract-management elementen gestuurd gaat worden	Afhankelijk van de casus op welke contract-management elementen gestuurd gaat worden
2. Stakeholders en communicatiestrategie	V	V			
3. Contractrelaties	V				
4. Risico's en mitigerende maatregelen	V	V			
5. Verplichtingen met assessment voortgang	V	V			
6. Financiën met assessment voortgang	V	V	V		
7. Contractbesturing met rapportage, overleg en beslissen	V	V			
8. Wederzijdse tevredenheid	V				
9. Contractkalender	V	V	V		
10. Contractdossier	V	V	V		

Figuur 2- Contractbesturing per regime

3.1.2 Signalenoverleg

Iedere vier weken is er een casusoverleg signalen rechtmatigheid tussen de toezichthouders Jeugdwet, de beleidsadviseurs Jeugd, een Juridisch beleidsadviseur sociaal domein en een medewerker toegang Jeugd. In dit overleg worden signalen besproken die opgevangen zijn door de gemeentelijke toegangen, contractmanagers, accountmanagers, beleid of de toezichthouders. In dit overleg wordt gezamenlijk besloten welke vervolgstappen er genomen zullen gaan worden.

3.1.3 Soorten controle door de onafhankelijk toezichthouder

Rechtmatigheidscontroles[15] worden zo veel mogelijk door de gemeente vooraf en tijdens het declaratieproces uitgevoerd. Gedurende het jaar kunnen nieuwe risico's naar voren komen die op elk moment tot een controle kunnen leiden. Op grond van de risico('s) wordt de controleaanpak bepaald:

- Formele controle
- Materiële controle
- Detailcontrole
- Fraudeonderzoek

De controleaanpak heeft een logische volgorde, dat wil zeggen dat de formele controle de lichtste vorm van controle is en fraudeonderzoek de zwaarste methode.

Uitgangspunten bij alle controlemaatregelen zijn:

- Proportionaliteit. Het controlemiddel moet in proportie / in verhouding staan tot het beoogde doel.
- Transparantie: de stappen en de bevindingen worden middels hoor- en wederhoor met de zorgaanbieder besproken. Ook moeten de gemaakte keuzes en genomen stappen navolgbaar zijn door middel van een heldere rapportage.
- Recht om geïnformeerd te worden. De controlerende partij informeert de zorgaanbieder tijdig en zorgvuldig over het doel en de vorm van controle.
- Er wordt rekening gehouden met:
    - de belangen van de jeugdigen en hun netwerk;
    - redelijkheid en billijkheid (bijvoorbeeld verhouding geconstateerde tekortkoming tot gevolg, bekendheid met zorg- en declaratievoorschriften, de omvang van de fout of afwijking, etc.);
    - eerdere fouten of waarschuwingen;
    - opstelling van de zorgaanbieder.

3.2 FORMELE CONTROLE

Na een dergelijk of ander rechtmatigheidsignaal wordt bij een formele controle de prestatie, de facturen en het product/tarief onderzocht. Het doel is om de controleren of de aanbieder is gecontracteerd, of de cliënt is toegewezen aan de aanbieder en of de aanbieder een navolgbare wijze heeft van factureren. In deze fase is geen sprake van onderzoek naar hulpverleningsplannen of dossiers van jeugdigen.

De gemeente kan controleren op:

- Woont de jeugdige de gemeente Deventer/ woonplaatsbeginsel?
- Is de toewijzing geldig?
- Is er een contract met de aanbieder?
- Declaratie: past de declaratie binnen de toewijzing, is het tarief juist en uniek en voldoet de declaratie aan geldende regelgeving?
- Is er een jaarrekening en accountantsverklaring?

.

De opgevraagde jaarrekening kan worden vergeleken met de ingediende declaraties, om te kijken of daartussen mogelijke discrepanties zichtbaar zijn.

3.3 MATERIËLE CONTROLE

In veel gevallen zullen de ontvangen rechtmatigheidssignalen aanleiding zijn om niet alleen een formele controle, maar ook gelijktijdig een materiële controle uit te voeren. Het doel van de materiële controle is het onderzoeken van de rechtmatigheid en doelmatigheid van de gedeclareerde zorg.

Het doel van de materiële controle is het onderzoeken van de rechtmatigheid en doelmatigheid van de gedeclareerde zorg.

De gemeente onderzoekt of:

- De prestatie is geleverd.
- De prestatie aansluit bij de ondersteuningsvraag van de jeugdige.

- De zorg valt onder de juiste gemeente, financieringsvorm of mandaat.
- De indicatie aansluit op een beschikking van een gecertificeerde instelling (GI) of een rechterlijke uitspraak. Er een geldige verwijzing bij een Jeugd 315 (JW315) bericht is (door artsen/GI).
- Zijn de gedeclareerde kosten rechtmatig en in overeenstemming met de indicatie en cliëntgebonden. Bijvoorbeeld 100 of zelfs 110% uitnutting.

De volgorde in de materiële controle verloopt als volgt:

1. Vaststellen van het doel: wat is het onderzoeksdoel van de materiële controle?
2. Vaststellen van de risicoanalyse: op welke gegevens is de controle gebaseerd?
3. Vaststellen controledoelen en controleplan: waarop richt de controle zich en welke methodes worden gebruikt? Wat is de onderzoeksvraag?
4. Controledoel en controleplan communiceren met betreffende aanbieder(s).
5. Controle uitvoeren.
6. Concept uitkomst delen met aanbieder in het kader van hoor en wederhoor
7. Indien nodig het concept aanpassen adhv de opmerkingen van de aanbieder
8. Uitkomst delen met aanbieder.
9. Advies aan betrokken gemeente(n) over vervolg of afsluiting.
10. Controle beëindigen of voortzetten.
11. Eventueel vervolgstap(pen)/opvolging gemeente.

Zodra er zekerheid is over de rechtmatigheid en er geen andere signalen zijn, dan wordt de controle door de gemeente beëindigd. Bij onvoldoende zekerheid wordt de controle voortgezet met de detailcontrole. De uitkomst van de materiële controle wordt gedeeld in het signalenoverleg (zie 3.1.2.).

3.4 DETAILCONTROLE

Is na de formele en materiële controle het controledoel (nog) niet bereikt dan beslist men in het signalenoverleg tot een detailcontrole.

Bij deze stap hoort een specifieke risicoanalyse, een specifiek controledoel en -controleplan. De betreffende zorgaanbieder ontvangt van de betrokken gemeente(n) een informatiebrief met een motivatie en krijgt de gelegenheid om de nog ontbrekende informatie aan te leveren. De aanbieders die worden gecontroleerd krijgen de resultaten van dit onderzoek teruggekoppeld.

Detailcontrole is het zwaarste controle-instrument en alleen nodig als er (nog steeds) onvoldoende zekerheid is over de rechtmatigheid en/of doelmatigheid van de verleende zorg. Hierbij wordt gebruik gemaakt van persoonsgegevens van de jeugdige(n) bij een aanbieder. Vaak wordt een detailcontrole uitgevoerd op de locatie van de zorgaanbieder. Hierbij dient een zorginhoudelijke deskundige oproepbaar te zijn.

De gemeente Deventer onderzoekt de feitelijke levering en gepastheid van de zorg:

- Is er een ondersteuningsplan (op papier of elektronisch)?
- Zijn er rapportages, periodieke evaluaties en/of een afsprakenagenda?
- Is de verwijzing voor de geleverde zorg aanwezig?
- Sluit de registratie aan op de ingediende declaraties?
- Zijn de declaraties in lijn met de cliëntgebonden tijd?

3.5 FRAUDEONDERZOEK

Fraudeonderzoek is een onderzoek waarbij door de toezichthouder wordt nagegaan of een zorgaanbieder opzettelijk en doelbewust handelt met het oog op eigen- of andermans financiële gewin in het nadeel van jeugdigen/ouders/verzorgers of organisaties. Het gaat dan om de totstandkoming of de uitvoering van de zorgovereenkomst met de gemeente. Hierbij kan je denken aan (een poging tot) het plegen van valsheid in geschrifte, bedrog, benadeling van de jeugdige/ouders/verzorgers en/of verduistering. Het besluit hierover wordt genomen in het signalenoverleg.

In artikel 6b.7 van de Regeling Jeugdwet is beschreven aan welke voorwaarden een fraudeonderzoek moet voldoen.

Het Informatie Knooppunt Zorgfraude (Stichting IKZ) wordt in deze fase geïnformeerd evenals het Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC). Ook kan er samenwerking worden gezocht met de Nederlands Zorgautoriteit (NZA), Inspectie Sociale Zekerheid en Werkgelegenheid (ISZW), de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), Belastingdienst, Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (FIOD) en/of Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ).

De toezichthouders zijn ook BOA in domein 5 (Werk, Inkomen en Zorg) en kunnen, als er een strafrechtelijke norm wordt overschreden, een strafrechtelijk onderzoek doen in samenwerking met het Openbaar Ministerie (OM).

3.6 MAATREGELEN NA CONTROLE

Tijdens het onderzoek vindt er hoor- en wederhoor plaats. Van dat gesprek wordt een verslag gemaakt, dat de aanbieder onmiddellijk na het verslag ter inzage krijgt en dan kan aangeven of het een juiste weergave bevat, dan wel aanvullingen/aanpassingen noemen. Als er opmerkingen worden gemaakt door de aanbieder, dan worden die opmerkingen ook in het gespreksverslag opgenomen. Na het hoor- en wederhoor gesprek krijgt de aanbieder een redelijke termijn om nogmaals te reageren.

De aanbieder krijgt daarna de concept rapportage, en krijgt de gelegenheid om daar schriftelijk op te reageren.

Als de aanbieder schriftelijk reageert, dan wordt hiervan melding gemaakt in het definitieve rapport, samen met een gemotiveerde uitleg waarom de opmerking wel of niet is overgenomen. Tenslotte krijgt de aanbieder de definitieve rapportage toegestuurd.

Als er onrechtmatigheden zijn vastgesteld dan kan de gemeente in overleg met de toezichthouders één van de volgende (preventieve of repressieve) maatregelen nemen:

Voorbeelden van preventieve maatregelen zijn:

- Het aanscherpen van beleid.
- Het delen van signalen met bijvoorbeeld andere toezichthouders (IGJ, Wmo-toezicht, sociale recherches etc.).
- Overige passende preventieve maatregelen passend binnen wettelijke en contractuele kaders.

De gemeente kan repressief overgaan tot:

- Het maken van aangepaste en/of aanvullende afspraken met de aanbieder.
- Een te implementeren verbeterplan vragen aan de aanbieder.
- Het geven van een (bestuurlijke) waarschuwing.
- Het instellen van een (tijdelijke) cliëntenstop.
- Een verrekening of terugvordering van onrechtmatige declaraties.
- Het opschorten van de vergoeding.
- Het opleggen van een boete conform het contract.
- Een afslag op toegewezen budgetindicaties van de zorgaanbieder.
- Het opleggen van een last onder dwangsom.
- Het opleggen van een last onder bestuursdwang.
- Het ontbinden van het contract.
- Een melding bij bijvoorbeeld toezichthouders/inspectie, opsporingsdiensten, tuchtrechter, beroepsorganisatie en/of keurmerkorganisatie.
- Aangifte bij de politie.
- Andere passende repressieve maatregelen.

Ondertekening

---

[1] “Een wereld te winnen”, Over zorgfraude, juni 2020
[2] 200630 onderzoek zorgfraude publieksversie
[3] VNG factsheet
[4] Algemene wet bestuursrecht
[5] Externe link:https://vng.nl/artikelen/toezichthouder-inzetten-voor-materiele-controle-jeugdwet
[6] Externe link:https://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/onafhankelijk-toezicht
[7] Aanbieder: jeugdhulpaanbieder, aanbieder van preventie of gecertificeerde instelling
[8] In bijlage 1 staat wie het toezicht uitvoert
[9] Factsheet Wettelijke kaders toezicht Wmo 2015 en Jeugdwet
[10] Regeling Jeugdwet (Rjw) paragraaf 6a en 6b
[11] VNG Materiële Controle maart 2022
[12] Art. 7.3.11 van de Jeugdwet of art 88 van de Wet op beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG)
[13] Algemene wet bestuursrecht art. 5.11 en 5.20
[15] Zie regeling Jeugdwet artikel 6
[16] Naar: Algemeen controleplan Wmo 2015 Jeugdwet ROB 2022

BIJLAGE 1
Overzicht wie over welke terreinen het toezicht uitvoert

Jeugd	**Gemeente**	**toezichthouders**	**IGJ**
Gecontracteerde aanbieders: ZIN / raamovereenkomst (ROVK)			
- kwaliteit			x
- rechtmatigheid	x	x	
Niet regionaal gecontracteerde aanbieders			
- kwaliteit			x
- rechtmatigheid	x	x	
PGB			
- kwaliteit			x
- rechtmatigheid	x		
Onderaannemers			
- kwaliteit			x
- rechtmatigheid gecontracteerd	x	x	
- rechtmatigheid niet-gecontracteerd	x		